

Bruselj, 14. junij 2024
(OR. en)

10533/24

JAI 916
FREMP 278
AG 116
POLGEN 98
DISINFO 86

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Datum: 14. junij 2024
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Sklepi Sveta o krepitvi in zaščiti svobodne, odprte in informirane
demokratske razprave
– sklepi Sveta (14. junij 2024)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o krepitvi in zaščiti svobodne, odprte in informirane demokratske razprave, ki jih je Svet za pravosodje in notranje zadeve odobril na 4031. seji 14. junija 2024.

Sklepi Sveta o krepitvi in zaščiti svobodne, odprte in informirane demokratične razprave

Uvod

- a) **Ob opozarjanju**, da morajo države članice zagotavljati pravice in svoboščine iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter da so te temeljne pravice in svoboščine univerzalne, nedeljive, soodvisne in medsebojno povezane ter veljajo tako na spletu kot drugje.
- b) **Ob ponovni potrditvi** varstva pravice do svobode izražanja in obveščanja, kot jo določa člen 11 Listine in ki vključuje svobodo mnenja ter sprejemanja in širjenja vesti ali idej brez vmešavanja javnih organov in ne glede na državne meje.
- c) **Ob opozarjanju**, da uveljavljanje pravice do svobode izražanja vključuje dolžnosti in odgovornosti ter da je kakršno koli omejevanje te pravice oziroma njenega uveljavljanja mogoče le v skladu z Listino in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah ter sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice. Države članice se lahko same odločijo, ali bodo sprejele oziroma ohranile določbe, ki so spodbudnejše za raven varstva teh pravic, na primer na podlagi ustavnih pravil v zvezi s svobodo izražanja, zlasti svobodo tiska in svobodo izražanja v drugih medijih.
- d) **Ob sklicevanju** na Direktivo 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808 (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah)¹, ki spodbuja večšine medijske pismenosti, zlasti na podlagi zahteve, da naj države članice poskrbijo, da platforme za izmenjavo videov pod njihovo pristojnostjo zagotavljajo učinkovite ukrepe in orodja glede medijske pismenosti, kot je ustrezno.

¹ Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere (UL L 303, 28.11.2018).

- e) **Ob sklicevanju** na evropski akt o svobodi medijev², katerega cilj je ohraniti in okrepiti demokratični govor ter načela svobode, pluralnosti in neodvisnosti medijev po vsej Evropski uniji.
- f) **Ob sklicevanju** na Uredbo (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (akt o digitalnih storitvah)³. **Ob poudarjanju** zlasti določb v zvezi z obveznostmi ponudnikov zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov, predvsem v zvezi z moderiranjem vsebin, preglednostjo algoritemskih procesov, ocenami tveganja in ukrepi za zmanjšanje tveganja v zvezi s sistemskimi tveganji, povezanimi s svobodo izražanja in obveščanja, vsakršnimi dejanskimi ali predvidljivimi negativnimi učinki na demokratične procese in razširjanjem nezakonitih vsebin, kot je nezakoniti sovražni govor.
- g) **Ob sklicevanju** na uredbo EU o preglednosti v političnem oglaševanju⁴ in **ob poudarjanju**, da je lahko politično oglaševanje dejavnik pri razširjanju dezinformacij ali manipulaciji z informacijami, zlasti kadar oglaševanje ne razkriva svoje politične narave in kadar je ciljno usmerjeno.
- h) **Ob opozarjanju**, da je treba za boj proti nezakonitemu sovražnemu govoru na spletu skrbno pretehtati temeljne pravice, zlasti v zvezi s človekovim dostojanstvom (člen 1 Listine), pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja (člen 7 Listine), pravico do svobode izražanja in obveščanja (člen 11 Listine), pravico do nediskriminacije (člen 21 Listine) ter načelom zakonitosti in sorazmernosti (člen 49 Listine).
- i) **Ob sklicevanju** na Okvirni sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi⁵.
- j) **Ob sklicevanju** na sklepe Sveta o boju proti rasizmu in antisemitizmu iz leta 2022, sklepe Sveta o vlogi prostora civilne družbe pri varstvu in spodbujanju temeljnih pravic v EU iz leta 2023 ter sklepe Sveta o digitalnem opolnomočenju za zaščito in zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic v digitalni dobi iz leta 2023.

² Uredba (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (evropski akt o svobodi medijev) (UL L 1083, 17.4.2024).

³ Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (UL L 277, 27.10.2022).

⁴ Uredba (EU) 2024/900 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju (UL L 2024/900, 20.3.2024).

⁵ Okvirni sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi (UL L 328, 6.12.2008).

- k) **Ob pozdravljanju** Deklaracije o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje z dne 26. januarja 2022 ter **ob sklicevanju** na Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo z dne 3. decembra 2020⁶.
- l) **Ob pozdravljanju** dela Agencije Evropske unije za temeljne pravice (v nadaljnjem besedilu: Agencija za temeljne pravice), vključno s poročilom z dne 22. septembra 2021 o zaščiti prostora civilne družbe v EU in njegovimi letnimi posodobitvami ter poročilom z dne 29. novembra 2023 o moderiranju spletnih vsebin in trenutnih izzivih pri odkrivanju sovražnega govora.

Krepitev in zaščita svobodne, odprte in informirane demokratične razprave

Svet Evropske unije:

1. **Opozarja**, da Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ki so skupne državam članicam⁷. **Poudarja**, da je pravica do svobode izražanja in obveščanja eden od bistvenih temeljev demokratične in pluralistične družbe.
2. **Izpostavlja** temeljno vlogo državljanov in državljanek v evropski demokraciji ter da je treba zagotoviti družbo, za katero so značilni pluralizem, strpnost, nediskriminacija, vključenost in vzajemno spoštovanje, tako na spletu kot drugje, zlasti s spodbujanjem kulture razumevanja in odvracanjem od teorij zarote ter stereotipnega in napačnega negativnega predstavljanja posameznikov in skupin, na primer na podlagi njihovega spola, dejanske ali domnevne povezave z etničnimi ali verskimi skupinami ali na kateri koli drugi podlagi.
3. **Močno obsoja** incidente iz sovraštva proti ženskam ter pripadnikom manjšin, katerih število se je v zadnjem času zaskrbljujoče povečalo, in **opozarja** na sklepe Evropskega sveta z dne 15. decembra 2023, v katerih kar najostreje obsoja vse oblike antisemitizma in sovraštva, nestrpnosti, rasizma in ksenofobije, tudi sovraštvo do muslimanov⁸.

⁶ COM (2020) 790 final.

⁷ Člen 2 Pogodbe o Evropski uniji.

⁸ Sklepi Evropskega sveta z dne 15. decembra 2023, točka 33.

4. **Z zaskrbljenostjo ugotavlja**, da se dezinformacije, zlasti na spletu, širijo hitro, kar povzroča znatno tveganje, da se bo zmanjšalo zaupanje v institucije in medije⁹, ovira pravico vseh do dostopa do zanesljivih in pluralističnih informacij in zmožnost sprejemanja informiranih odločitev, spodkopava demokratične procese in prispeva k družbeni polarizaciji.
5. **Poudarja**, da je treba nujno ukrepati, saj uničujoče posledice sovraštva in polarizacije¹⁰ ogrožajo temelje demokratičnih vrednot, temeljnih pravic in svoboščin, pravne države in socialne kohezije¹¹. Te uničujoče posledice lahko privedejo do spodbujanja nasilja in diskriminacije ter predstavljajo resno grožnjo ne le na ravni posameznika, ampak tudi v širšem socialnem okviru, ter za legitimnost institucij in javni red. **Priznava**, da je odpravljanje negativnih posledic sovraštva in polarizacije zapleteno, ter **poudarja**, da so za premostitev socialnih vrzeli potrebni celoviti ukrepi, pri katerih je treba upoštevati različne vidike.
6. **Poudarja**, da bi morali ukrepi vključevati pristop na ravni celotne družbe, pri čemer bi bil poseben poudarek na izobraževanju, spletni medijski pismenosti in ozaveščanju na področju boja proti uničujočim posledicam sovraštva in polarizacije.
7. **Opozarja**, da demokracija ne more uspevati brez svobode izražanja, ki posameznikom, novinarjem, akademikom, umetnikom, organizacijam civilne družbe, zagovornikom človekovih pravic in drugim omogoča, da izrazijo svoje mnenje brez vmešavanja, pri čemer je treba upoštevati temeljno pravico ljudi, da pridobijo nepristranske informacije, pa tudi spoštovanje temeljne pravice do zaščite ugleda, varstva osebnih podatkov in zasebnosti. **Poudarja**, da so za zaščito svobode izražanja in pluralizma v prvi vrsti odgovorni pristojni organi držav članic.
8. **Poudarja** pomen ohranjanja visoke ravni poklicnih standardov¹² za javne uslužbence pri opravljanju njihovih javnih nalog, da se spodbudi zaupanje javnosti v institucionalni sistem in podpora zanj.
9. **Priznava** pomembno vlogo organizacij civilne družbe in lokalnih skupnosti pri spodbujanju dialoga in preglednosti, pojasnjevanju institucionalnih procesov ali boju proti uničujočim posledicam sovraštva in polarizacije.

⁹ Glej na primer Svetovni gospodarski forum, [Poročilo o svetovnih tveganjih za leto 2024](#) (The Global Risks Report 2024), str. 17, 18 in 98, v katerem je izpostavljeno tveganje za takšne učinke.

¹⁰ Diskriminacija in rasizem sta primera škodljivih posledic, ki izhajajo iz sovraštva in polarizacije.

¹¹ Glej na primer JOIN (2023) 51.

¹² Npr. kodeksi ravnanja itd.

10. **Priznava**, da imajo novinarji ter svobodni, neodvisni in pluralistični mediji pomembno vlogo pri spodbujanju javne razprave ter posredovanju in sprejemanju informacij, mnenj in idej.
11. **Izpostavlja** priložnosti, ki jih ponuja digitalno okolje, ki posameznikom omogoča dostop do pluralističnega in dinamičnega prostora za izražanje mnenj in pridobivanje informacij, pa tudi s tem povezana tveganja in izzive, ki jih je treba ublažiti z učinkovitim moderiranjem spletnih vsebin, obenem pa spoštovati svobodo izražanja in obveščanja.
12. **Izraža**, da je pripravljen nadaljevati z delom na področju boja proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva na ravni EU.

Svet Evropske unije poziva države članice, naj:

13. **Promovirajo** celostne kampanje ozaveščanja, preventivne ukrepe in izobraževalne pobude, da bi posamezniki razvili družbene veščine in spretnosti kritičnega razmišljanja, postali medijsko pismeni in sposobni prepoznati zanesljive informacije. **Spodbujajo** razvoj medijske pismenosti in spretnosti kritičnega razmišljanja ter družbenih veščin na področju izobraževanja.
14. Po potrebi **spodbujajo** vzpostavitev centraliziranih platform ali virov za gradivo, orodja in smernice na področju izobraževanja, ki se lahko uporabijo za razvoj in izvajanje programov za medijsko pismenost, kot je program, ki ga je pripravila evropska opazovalnica digitalnih medijev¹³. Ti programi bi lahko vključevali različne pristope k boju proti stereotipom in spodbujanju razumevanja raznolikosti in vključenosti v družbi, da bi doprinesli k okolju, v katerem se lahko slišijo vsi glasovi.
15. Po potrebi **dodelijo** sredstva za projekte in pobude, ki spodbujajo vključujočo javno razpravo, kritično razmišljanje, preverjanje dejstev, medijsko pismenost ter izobraževanje o demokraciji in temeljnih pravicah.
16. **Prispevajo** k razumevanju dinamike sovraštva in polarizacije, **spremljajo** napredek pri blaženju škodljivih učinkov sovraštva in polarizacije ter ustrezno **prilagajajo** politike in komunikacijo.
17. **Krepijo** pobude za razvoj socialne kohezije in zmanjšanje družbene polarizacije med posamezniki, med drugim ne glede na spol, socialno ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, spolno usmerjenost, starost, politično ali drugo mnenje.

¹³ <https://edmo.eu/resources/repositories/mapping-the-media-literacy-sector/>

18. **Se zavežejo**, da bodo spodbujale informirane, spoštljive in vključujoče razprave v resničnem življenju in na spletu, da bi se zoperstavili uničujočim posledicam sovraštva in diskurza, ki razdvaja javnost. **Oblikujejo** in **izvajajo** ciljno usmerjene preventivne ukrepe ali ukrepe za ozaveščanje o uničujočih posledicah sovraštva in polarizacije, ki poudarjajo, kako pomembni so različni vidiki, uravnoteženje interesov in spodbujanje konstruktivnega dialoga. Po potrebi **sodelujejo** z lokalnimi skupnostmi, organizacijami civilne družbe, medijskimi akterji in tehnološko industrijo, da bi zagotovili, da so kampanje dostopne in ustrezne glede na okoliščine.
19. **Podpirajo** programe za krepitev skupnosti in medkulturne pobude, ki omogočajo lažji dialog, boljše razumevanje, sodelovanje in socialno kohezijo med različnimi dejanskimi ali domnevnimi skupinami.
20. **Oblikujejo**, **izvajajo** in **promovirajo** akcije za participacijo državljanov in državljanek ter posvetovanje z njimi, da bi se spopadli s sovraštvom in polarizacijo ter njunimi uničujočimi posledicami za demokracijo ter **podprli** spodbujanje varnega in ugodnega državljanskega prostora ter sodelovanje posameznikov in organizacij civilne družbe v posvetovalnih in participativnih procesih oblikovanja politik na lokalni in nacionalni ravni.
21. **Podpirajo** in **opolnomočijo** organizacije civilne družbe s financiranjem in pobudami za sodelovanje, ob priznavanju njihove ključne vloge v boju proti uničujočim posledicam sovraštva in polarizacije tako na spletu kot drugje. **Zagotovijo** sodelovanje s široko paleto organizacij civilne družbe, s katerim naj bi spodbujali vključenost ter v katerem naj bi se odražala raznolikost družbe¹⁴.
22. **Promovirajo** vlogo nacionalnih institucij za človekove pravice in organov za enakost pri spodbujanju svobodne in informirane demokratične razprave tako, da spremljajo spoštovanje temeljnih pravic na nacionalni ravni, izvajajo raziskave o temah, povezanih s temeljnimi pravicami, na nacionalni ravni ali izpolnjujejo vse druge dodatne naloge, ki bi lahko bile v njihovi pristojnosti, kakor je opredeljena na nacionalni ravni, kot je nudenje podpore posameznikom, ki so žrtve kršenja pravic, in njihovo opolnomočenje.
23. **Spodbujajo** svobodne, neodvisne in pluralistične medije s sprejetjem ustreznih ukrepov, ki spodbujajo raznolikost in zastopanost medijev. To bi lahko vključevalo podpiranje pluralističnih, neodvisnih in raznolikih medijskih hiš, zagotavljanje pravičnega dostopa do informacij za vse segmente družbe, zaščito novinarjev in njihovih virov, sprejetje ustreznih ukrepov za zagotavljanje prostega dostopa do različnih virov in perspektiv ali spodbujanje medijskih inovacij.

¹⁴ V celotnem besedilu se pojem razlaga v skladu s členom 21 Listine, tj. „spol, rasa, barva kože, etnično ali socialno poreklo, genetske značilnosti, jezik, vera ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodnostni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost ali spolna usmerjenost“.

24. **Krepijo** zmogljivosti ustreznih nacionalnih regulativnih organov in organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter usklajevanje med njimi, da bi v skladu z veljavnim pravom spremljali in obravnavali primere nezakonitih vsebin, ki pozivajo k diskriminaciji, rasizmu ali sovraštvu, in sicer glede na temeljna načela, ki se nanašajo na svobodo tiska in svobodo izražanja. Tem organom **zagotovijo** orodja in mehanizme, potrebne za podporo pravosodnim organom pri preiskovanju in po potrebi pri ukrepanju v skladu z veljavnim pravom proti posameznikom ali subjektom, ki širijo nezakonite vsebine, ki pozivajo k diskriminaciji, rasizmu ali sovraštvu, ob hkratnem varovanju temeljnih svoboščin ter načel zakonitosti, nujnosti in sorazmernosti.
25. V skladu z aktom o digitalnih storitvah **vzpostavijo** potrebne kanale med pristojnimi nacionalnimi organi in koordinatorjem digitalnih storitev, da se omogoči sporočanje informacij, pomembnih za izvrševanje akta o digitalnih storitvah.
26. **Spodbujajo** ustrezno dodeljevanje virov za raziskovalne projekte, osredotočene na razumevanje dinamike širjenja dezinformacij, ki pozivajo k diskriminaciji ali sovraštvu. **Spodbujajo** sodelovanje med akademskimi krogi, preverjevalci dejstev, organizacijami civilne družbe, strokovnjaki za tehnologijo in medijskimi delavci, da bi razvili inovativne rešitve, mehanizme za zgodnje odkrivanje in druga orodja, kot je kodeks ravnanja glede dezinformacij iz leta 2022.
27. V oblikovanje politik **vključijo** pristope za boj proti specifičnim škodljivim posledicam sovraštva in polarizacije, ki sta v spletnem okolju globoko zakoreninjena, z vlaganjem v razumevanje dinamik, na katerih temeljita. **Prilagodijo** politike in sporočila, da bi učinkovito obravnavali ta vprašanja in hkrati spoštovali svobodo izražanja in obveščanja.
28. **Spodbujajo** usposabljanje organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in drugih pristojnih organov, da bi zagotovili celovito pokrivanje, identificiranje in prijavljanje vsebin na spletnih platformah oziroma njihovo odstranjevanje, vendar le takrat, ko je določeno z zakonom in kadar je to odstranjevanje potrebno in sorazmerno. Po potrebi **sodelujejo** z zelo velikimi spletnimi platformami pri razvoju orodij IT za moderiranje spletnih vsebin, ki bi tem organom pomagala pri spremljanju in analizi spletnih vsebin, in sicer po temeljitem preskušanju, v kolikšni meri orodja ustrezajo svojemu namenu ter ne ogrožajo temeljnih pravic in svoboščin.

Svet Evropske unije:

29. **Ob sklicevanju** na Skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 6. decembra 2023 „Ni prostora za sovraštvo: Evropa, združena proti sovraštvu“¹⁵, katerega cilj je okrepiti prizadevanja EU za boj proti sovraštvu v vseh oblikah, in sicer z okrepitevijo ukrepov na različnih področjih politike, pri čemer je poudarek na zaščiti ljudi in javnih prostorov s spodbujanjem sodelovanja celotne družbe.
30. **Ob sklicevanju** na Priporočilo Komisije (EU) 2023/2836 z dne 12. decembra 2023 o državljanem udejstvovanju¹⁶, Priporočilo Komisije (EU) 2023/2829 z dne 12. decembra 2023 o vključujočih in odpornih volitvah¹⁷, Priporočilo Komisije (EU) 2021/1534 z dne 16. septembra 2021 o zagotavljanju zaščite, varnosti in opolnomočenja novinarjev in drugih medijskih delavcev v Evropski uniji¹⁸, Priporočilo Komisije (EU) 2022/758 z dne 27. aprila 2022 o zaščiti novinarjev in zagovornikov človekovih pravic, ki se udeležujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi in zlorabljenimi sodnimi postopki¹⁹, ter Direktivo o zaščiti oseb, ki se udeležujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi tožbenimi zahtevki ali zlorabljenimi sodnimi postopki²⁰.
31. **Ob pozdravljanju** dela Komisije in **upoštevanju** različnih strategij, ki jih je Komisija razvila v zadnjih letih za obravnavanje posebnih razmer in izzivov, s katerimi se srečujejo posamezniki, ki se soočajo z diskriminacijo²¹.

¹⁵ JOIN (2023) 51.

¹⁶ Priporočilo Komisije (EU) 2023/2836 z dne 12. decembra 2023 o spodbujanju udejstvovanja in učinkovite udeležbe državljanov in organizacij civilne družbe v procesih oblikovanja javnih politik (OJ L 2836, 20.12.2023).

¹⁷ Priporočilo Komisije (EU) 2023/2829 z dne 12. decembra 2023 o vključujočih in odpornih volilnih procesih v Uniji ter krepitvi evropskega značaja in učinkovite izvedbe volitev v Evropski parlament (UL L 2829, 20.12.2023).

¹⁸ Priporočilo Komisije (EU) 2021/1534 z dne 16. septembra 2021 o zagotavljanju zaščite, varnosti in opolnomočenja novinarjev in drugih medijskih delavcev v Evropski uniji (UL L 331, 20.9.2021).

¹⁹ Priporočilo Komisije (EU) 2022/758 z dne 27. aprila 2022 o zaščiti novinarjev in zagovornikov človekovih pravic, ki se udeležujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi in zlorabljenimi sodnimi postopki (strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti) (UL L 138, 17.5.2022).

²⁰ Direktiva (EU) 2024/1069 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o zaščiti oseb, ki se udeležujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi tožbenimi zahtevki ali zlorabljenimi sodnimi postopki („strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti“) (UL L 1069, 16.4.2024.).

²¹ [Akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025](#), [Strategija EU za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja \(2021–2030\)](#), pa tudi [strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025](#), [strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025](#), [strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030](#), [strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov za obdobje 2020–2030](#) in [strategija EU o otrokovih pravicah](#).

32. **Ob priznavanju** pomembnega dela Agencije za temeljne pravice na področju zbiranja kvalitativnih in kvantitativnih podatkov ter **ob spodbujanju** te agencije, naj obravnava nove izzive na področju temeljnih pravic, sovražnega govora in moderiranja spletnih vsebin, zlasti v okviru razumevanja posledic, ki jih sistemska tveganja, ki vključujejo širjenje nezakonitega sovražnega govora in polarizacijo, pomenijo za temeljne pravice.

Poziva Komisijo, naj:

33. **Nadaljuje delo** v zvezi s Skupnim sporočilom Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 6. decembra 2023 „Ni prostora za sovraštvo: Evropa, združena proti sovraštvu“.

34. Svetu **zagotovi** pregled stanja izvajanja pobud, sprejetih na področju boja proti uničujočim posledicam polarizacije, sovražnega govora in dezinformacij, kot je določeno v skupnem sporočilu z dne 6. decembra 2023, hkrati pa opredeli področja, na katerih bodo morda še vedno potrebni posebni ukrepi ali za katera bi lahko bil koristen usklajen pristop.

35. V okviru obstoječe finančne podpore iz sedanjega večletnega finančnega okvira **še naprej zagotavlja** ustrezno in dostopno financiranje programov glede medijske pismenosti in družbenih veščin, projektov v podporo krepitvi zmogljivosti organizacij civilne družbe za spodbujanje digitalnih spretnosti ter projektov na ravni skupnosti, ki spodbujajo dialog, sodelovanje in razumevanje. Pri dodeljevanju te finančne podpore **da** prednost pobudam, ki združujejo raznolike skupine, da bi se krepila socialna kohezija in preprečili vplivi, ki družbo razdirajo.

36. **Ozavešča** o skupnih evropskih vrednotah, vključno s spoštovanjem človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanjem človekovih pravic, tudi pravic pripadnikov manjšin²², ter posameznike spodbuja k dejavnemu sodelovanju v vključujoči javni razpravi.

37. **Še naprej** štiti, podpira in si prizadeva za opolnomočenje organizacij civilne družbe, medijev, novinarjev in zagovornikov človekovih pravic ter jih spodbuja, da vprašanja, tudi kadar so si mnenja nasprotujoča, rešujejo na podlagi medsebojnega sodelovanja in celostnega pristopa, ter da po potrebi sodelujejo pri postopkih oblikovanja politik in odločanja.

²² Člen 2 Pogodbe o Evropski uniji.

38. **Spodbuja** vključujoč in pluralističen javni diskurz za razpravljanje o rešitvah skupnih težav, tako da podpira spletno in drugo okolje, v katerem se posamezniki počutijo, da lahko varno izrazijo svoje mnenje, tudi kadar je odklonilno. **Spodbuja** kanale za sodelovanje, vključno z državljanskimi forumi, da bi spodbujali bolj uravnoteženo zastopnost različnih vidikov v okviru širšega diskurza.
39. V okviru izvajanja akta o digitalnih storitvah **izpolnjuje** obveznosti v zvezi z zelo velikimi spletnimi platformami in zelo velikimi spletnimi iskalniki, tudi na podlagi **sodelovanja** z nacionalnimi vladami v podporo zaupanja vrednim prijaviteljem, pri tem pa kar najbolje izkoristi sodelovanje organizacij civilne družbe pri odkrivanju različnih oblik nezakonitega spletnega sovražnega govora, da bi odpravili uničujoče učinke sovraštva in polarizacije, ki sta v spletnem okolju globoko zakoreninjena, **Še naprej** sodeluje s podpisnicami kodeksa ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu iz leta 2016 in kodeksa ravnanja glede dezinformacij iz leta 2022, da bi v celoti izkoristili prednosti teh kodeksov v smislu zaježitve sovražnega govora in dezinformacij na podlagi ukrepov, ki dosledno spoštujejo načeli svobode izražanja in obveščanja.
40. **Promovira** uporabo sistema EU za hitro opozarjanje za lažjo izmenjavo spoznanj v zvezi z dezinformacijskimi kampanjami ter usklajevanje odzivov med institucijami EU in državami članicami. **Spodbuja** okrepljeno usklajevanje med sistemom EU za hitro opozarjanje in evropsko opazovalnico digitalnih medijev ter njenimi regionalnimi središči ter spodbuja te organe, naj se osredotočijo na vpliv dezinformacij v zvezi s širjenjem sovražnih vsebin in polarizacijo.
